
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
110-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Ավետիս Հարությունյան – Վանի 1915 թ. «ապստամբության» հայեցակարգի ժխտելիության հարցի շուրջ	3
Հենրիկ Խաչատրյան – Մարգարանական Հայաստանի եկեղեցական թեմական բաժանումը (428–630-ական թվականներ)	34
Վահե Սարգսյան – Ջավախահայության կյանքի արտացոլումը «Ջավախք» ամսաթերթի էջերում (1990-ական թվականների սկիզբ)	51

ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՆՈՒԿ ԱՐԵՂՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 160-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Հերիքնազ Որսկանյան – Ականավոր հայագետ Մանուկ Աբեղյանը՝ ակադեմիական գիտության ակունքներում	73
---	----

ՆԻԿՈՒ ԱՐԲԱՆՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 150-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Արմեն Մանուկյան – Նիկոլ Աղբալյան. կյանքը և գործունեությունը	101
Սուսաննա Հովհաննիսյան – Պատմությունը Հովհաննես Թումանյանի անավարտ երկերում (պատմական դրամաներ և պատմվածքներ)	124

ԲԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Տորք Ղալալյան – Վիպաբանական ընդհանուր սխեմաները հայկական և օսական էպոսներում	137
Թամար Հայրապետյան – Չափահասության խորհրդածեսի դրսևորումը հայկական և իտալական մի հեքիաթախմբում.....	157
Սամվել Ռամազյան – Թյուրքական էպոսը և Թեոդորոս Գավրապը. իշխան, զորավար և նահատակ (ռուս.)	174

ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վիկտոր Կատվայան – Լոռու խոսվածքին հատուկ որոշ բառերի մասին (համեմատական վերլուծություն)	209
---	-----

ՄՇԱԿՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գոհար Վարդումյան, Կարեն Թոխաթյան – Հայաստանի ժայռապատկերները և դրանց միջավայրը որպես սրբազան տարածք (անգլ.)	226
---	-----

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գարեգին Թումանյան – Արցախի սկյութական մշակութային հատկանիշներով դամբարանները	247
--	-----

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Արարատ Հակոբյան – Հայ պատմիչներն ու պատմաբանները հայոց պատմության պարբերացման հիմնահարցի շուրջ (V դ. – XX դ. սկիզբ)	262
---	-----

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Միքե Նավոյան – Աննա Արևշատյան. Տիգրան Մանսուրյան	284
Աշոտ Գալստյան – Արսեն Հարությունյան. Սուրբ Էջմիածնի Մայր տաճարի քարե տարեգրությունը	289

ՄԵՐ ԵՐԱՆՏԱՎՈՐՆԵՐԸ

Սուրեն Դանիելեան – Վաչե Պարտիզունի (ծննդյան 110-ամյակի առթիվ)	292
Հրաչյա Բալոյան – Գրիգոր Գրիգորյան (ծննդյան 95-ամյակի առթիվ)	298

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Հենրիկ Էդոյան – Պետրոս Դեմիրճյան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)	304
---	-----

ԼՐԱՏՈՒ

Սերգեյ Վարդանյան	310
-------------------------------	-----

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИЯ

К 110-ЛЕТИЮ ГЕНОЦИДА АРМЯН

- Аветис Арутюнян** – К вопросу об отрицании концепции «восстания» в Ване 1915 г.3
- Генрик Хачатрян** – Церковно–диоцезальное деление Марзпанской Армении (428–630-ые годы)34
- Ваз Саркисян** – Отражение жизни армян Джавахка на страницах ежемесячной газеты «Джавахк» (начало 1990-х годов)51

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

К 160-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
МАНУКА АБЕГЯНА

- Эрикназ Ворсканян** – Выдающийся арменовед Манук Абегиан у истоков академической науки73

К 150-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
НИКОЛА АГБАЛЯНА

- Армен Манукян** – Никол Агбалиан: жизнь и деятельность101
- Сусанна Ованесян** – История в незавершенных произведениях Ованеса Туманяна (исторические драмы и рассказы).....124

ФОЛЬКЛОРИСТИКА

- Торк Далалян** – Общие эпические схемы в армянских и осетинском эпосах ...137
- Тамар Айрапетян** – Отражение церемонии инициации в одной группе армянских и итальянских сказок157
- Самвел Рамазян** – Тюркский эпос и Теодорос Гаврас: князь, военачальник и мученик (на русск. яз.)174

ЛИНГВИСТИКА

- Виктор Катвалян** – О некоторых словах, характерных для говора Лори (сравнительный анализ)209

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

- Гоар Вардумян, Карен Тохатян** – Петроглифы Армении и их среда как священный ареал (на англ. яз.)226

АРХЕОЛОГИЯ И ЭТНОГРАФИЯ

Гарегин Туманян – Погребения Арцаха с признаками скифской культуры247

ОБСУЖДЕНИЯ

Арарат Акопян – Армянские историографы и историки по вопросу
периодизации истории Армении (V в. – начало XX в.)262

РЕЦЕНЗИИ

Мгер Навоян – Анна Аревшатын: Тигран Мансурян284

Ашот Галстян – Арсен Арутюнян: Каменная летопись кафедрального собора
Святого Эчмиадзина289

НАШИ ЗАСЛУЖЕННЫЕ ДЕЯТЕЛИ

Сурен Даниэлян – Ваче Партизуни (к 110-летию со дня рождения)292

Грачья Балоян – Григор Григорян (к 95-летию со дня рождения)298

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Генрик Эдоян – Петрос Демирчян (к 75-летию со дня рождения)304

ХРОНИКА

Сергей Варданян310

CONTENTS

HISTORY

TO THE 110TH ANNIVERSARY
OF THE ARMENIAN GENOCIDE

Avetis Harutyunyan – On the Issue of denial of the concept of “Rebellion” of
Van in 19153

Henrik Khachatryan – The ecclesiastical diocesan division of Marzpan Armenia
(428–630s)34

Vahe Sargsyan – Coverage of Javakhk Armenians’ life on the pages of “Javakhk”
monthly newspaper (In the early 1990s)51

LITERARY STUDIES

TO THE 160TH ANNIVERSARY
OF THE BIRTH OF MANUK ABEGHYAN

- Heriknaz Vorskanyan** – Prominent Armenologist Manuk Abeghyan at the origins
of the Academic Science73

TO THE 150TH ANNIVERSARY
OF THE BIRTH OF NIKOL AGHBALYAN

- Armen Manukyan** – Nikol Aghbalyan: Life and Activity101
Susanna Hovhannisyan – History in the unfinished works of Hovhannes Tumanyan
(historical dramas and stories)124

FOLKLORE STUDIES

- Tork Dalalyan** – General epic schemes in the Armenian and Ossetian epics137
Tamar Hayrapetyan – Reflection of the initiation ceremony in one group of
Armenian and Italian fairy tales157
Samvel Ramazyan – The Turkic epic and Theodoros Gavras: governor,
commander and martyr (in Russ.)174

LINGUISTICS

- Viktor Katvalyan** – About some words characteristic of speech of Lori
(comparative analysis)209

CULTURAL STUDIES

- Gohar Vardumyan, Karen Tokhatyan** – The petroglyphs of Armenia and their
environment as a sacred area (in Eng.)226

ARCHAEOLOGY AND ETHNOGRAPHY

- Garegin Tumanyan** – Sepulchres in Artsakh with scythian cultural
characteristics247

DISCUSSIONS

- Ararat Hakobyan** – Armenian historiographers and historians on the periodization
of history of Armenia (V – early XX centuries)262

REVIEWS

Mher Navoyan – Anna Arevshatyan: Tigran Mansuryan.....	284
Ashot Galstyan – Arsen Harutyunyan: Stone chronicle of the Cathedral of Holy Etchmiadzin.....	289

OUR HONOURED SCHOLARS

Suren Danielyan – Vache Partizuni (on the occasion of his 110th birthday)	292
Hrachya Baloyan – Grigor Grigoryan (on the occasion of his 95th birthday)	298

OUR JUBILEES

Henrik Edoyan – Petros Demirchyan (on the occasion of his 75th birthday)	304
--	-----

NEWS

Sergey Vardanyan	310
-------------------------------	-----